

Groene Theologie

Introductie Trees van Montfoort bij Nijkleaster in Jorwert op 26-01-2020

Trees van Montfoort schrijft in het voorwoord van haar boek dat, pas sinds een kleine 10 jaar, ecologische vragen van invloed zijn op haar theologie en andersom. De leesgroep Godgewaagde Meiden speelde daarin een belangrijke rol. Hoe ze aan die naam zijn gekomen kan ze misschien straks zelf vertellen.

Bij mij ligt dat begin veel verder terug. Ik ben al meer dan 30 jaar geleden geïnspireerd geraakt door het Conciliair Proces. Een initiatief uit 1983 van de Wereldraad van Kerken. Een kerkelijke bezinning op gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping.

Het is de kernfysicus Carl Friedrich von Weizsäcker die, een jaar later, op de Duitse Kirchentag in Düsseldorf, een dringende oproep doet tot actie onder de titel: 'De tijd dringt'. Hij zette de toon door te zeggen: "We hebben te maken met levensgevaarlijke processen die voortschrijden: een steeds grotere kloof tussen rijk en arm, een steeds hoger opgeschroefde bewapening, een steeds verder om zich heen grijpend vervuilings- en uitputtingsproces in het milieu". Paus Paulus VI deed in diezelfde tijd de uitspraak: 'Wij moeten ons haasten, want er lijden teveel mensen.'

In Nederland werd het initiatief met veel inzet overgenomen door de Raad van Kerken waar ds. Wim van der Zee de grote voortrekker was. "Hoe kunnen we die processen die onze wereld ten dode toe bedreigen een halt toeroepen. Voor abstracte bezinning is nu geen tijd meer", schreef hij. Er kwam een geloofsbrief onder de titel "Een verbond voor het leven" met aandacht voor: de gezamenlijke strijd tegen onrecht en armoede, tegen geweld en oorlog, tegen vervuiling en vernieling. Deze onderwerpen zijn uitgewerkt in een aantal praktische brochures waarmee de plaatselijke kerken aan het werk konden.

Het hoogtepunt in Nederland was de eerste Kerkendag op zaterdag 16 september 1989 in Utrecht. Swaentsje en ik waren daarbij en wij hebben de volgende dag in onze eigen kerk in Boazum tijdens de dienst daarvan heel enthousiast getuigenis afgelegd. Jammer genoeg heeft het niet opgeleverd wat wij er van verwacht hadden. Het zakte daarna heel snel in elkaar. Het is niet de beweging geworden die wij gehoopt en verwacht hadden, terwijl de problemen sindsdien alleen nog maar groter zijn geworden.

Wij hebben voor deze lezing heel bewust ook mensen buiten onze eigen kring uitgenodigd. Zo ook Skelte Brouwers, de voorzitter van de Natuurkoöperasje Baarderadeel. Het gebied waar Nijkleaster en met name it Westerhûs, waar wij ons nieuwe klooster gaan bouwen, midden in ligt. Van hem kregen wij een mail dat het hem erg speet dat hij niet aanwezig kon zijn, maar dat hij hoopt in Nijkleaster een medestander te vinden in het verbeteren van de biodiversiteit in het gebied. En hij voegt daar het volgende aan toe:

It wurdt heech tiid dat mei namme de sa neamde christlike bestjoerders en minsken yn de polityk einliks ynsjogge dat it rintmaster wêzen fan dizze ierde net betsjutte kin dat men dizze

ierde struktureel útrûpelt foar finansjeel gewin, mar dat men de ierde hoedzje en noedzje moat. Net fertsjinje mar tsjinje.

(Het wordt hoog tijd dat met name de zgn. christelijke bestuurders en mensen in de politiek eindelijk inzien dat bijv het rentmeester zijn van deze aarde niet kan betekenen dat men haar structureel uitmergelt voor financieel gewin, maar dat men de aarde moet behoeden en beschermen. Niet verdienen maar dienen.)

Skelte Brouwers verwoordt hierin precies waar ik mij mijn hele leven al door aangesproken voel. Wat betekent **rentmeester** zijn voor mij en wat is de opdracht die daar vanuit de bijbel aan ons gegeven wordt. De foto die ik als kind onder ogen kreeg van een jager in Afrika, met het geweer in de hand en zijn rechter voet op een gedode leeuw, achtervolgt mij nog altijd. De mens als heerser over de schepping. Daarom ben ik blij met dit boek. Ik heb het van a-z gespeld, met het potlood in de hand. Ik hoop dat het ook anderen inspireert en dat het nieuw elan weet op te wekken. Ik hoop dat Nijkleaster hierin een functie zal kunnen vervullen.

Ik geef graag het woord aan Trees van Montfoort.
Henk Kroes